

นิทานชาดก...มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี (ฟังเพลงรางวัลชีวิต)

นำเสนอเมื่อ : 30 ส.ค. 2552

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ใช้ศึกษาค้นคว้า ประกอบการเรียนรู้มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์ที่ ๙ กัณฑ์มัทรีค่ะ....

เนื้อเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี

ณ บัดนี้ อาตมภาพจักแสดงเรื่องพระเวสสันดรบรมโพธิสัตว์ชาติดิยราชกัณฑ์ที่ ๙ ว่าด้วยเรื่องพระเวสสันดรในกัณฑ์มัทรีสืบต่อไป เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่พุทธศาสนิกชนทั้งหลายพอสมควรแก่เวลา

ดำเนินความว่า
พระมหาสัตว์เจ้ายมมหาปฐพีอันใหญ่ให้ห้วยในห้วยด้วยพระราชทานปิยบุตรทั้งสองแก่พราหมณ์
แล้วเกิดโกลาหลเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันตลอดถึงพรหมโลก
โกลาหลอันนั้นหมู่เทพเจ้าชาวป่าหิมพานต์ได้สืบเสียงพิลาปรำพันของสองพระกุมารกุมาริที่พราหมณ์นำไป
ก็มีความสงสารประหนึ่งว่าเหตุนี้จะแตกทำลาย

จึงปรึกษากันว่าถ้าพระนางมัทรีเสด็จกลับมาสู่อาศรมในเวลากลางวัน
เมื่อไม่ได้เห็นพระเจาลูกทั้งสองก็จะต้องรบกวนทูลถามซึ่งพระเวสสันดร
ครั้นได้ทรงทราบวาทะพระเวสสันดรได้พระราชทานให้ไปแก่พราหมณ์แล้ว
พระนางเธอก็จะต้องวิงติตตามด้วยความสืเนหาอันแรงกล้าก็จะเสวยเวทนาอันใหญ่หลวง
จำเราทั้งปวงจะคิดหาอุบายกันทาง อย่าให้พระนางเธอเสด็จมาได้แต่ในเวลาเย็นวัน

ครั้นปรึกษากันอย่างนี้แล้วจึงพร้อมกันมอบหน้าที่ให้เทพบุตรทั้งสามว่า
ท่านทั้งสามจงจำแลงเพศเป็นราชสีห์องค์หนึ่ง เป็นเสือโคร่งองค์หนึ่ง เป็นเสือเหลืององค์หนึ่ง
แล้วพากันไปซัดขวางกันทางหนทางที่พระนางเธอเสด็จมา ถึงพระนางเธอจะอ่อนวอนสักเพียงไรอย่าอนุญาตให้มาได้
จนกว่าพระอาทิตย์จะอัสดงคต จึงค่อยพากันละลดเลิกถอยหนีไปให้พระนางเธอเสด็จมาด้วยวิธีมีจันทร์
แต่ว่าท่านทั้งสามจงพากันป้องกันอย่าให้พระนางเธอเป็นอันตรายด้วยสัตว์ร้ายต่าง ๆ ได้เป็นอันขาด

เมื่อเทพบุตรทั้งสามรับเทวราชปกาติของเทพเจ้าเหล่าที่ประชุมอยู่ในสถานที่นั้นแล้ว
ก็กระทำตามคำสั่งสอนทุกประการ
ฝ่ายพระเยาวมาลย์มาศมัทรีพระนางเธอมีพระหทัยไหวหวั่นด้วยทรงคำนึงความฝัน
แล้วทรงรีบขมิ้นแสงหามูลผลอาหาร แต่บังเอิญเสียมที่พระนางเธอถือก็หลุดจากพระหัตถ์
กระเซ้าก็จะพลัดตกลงจากพระอังกา ทั้งพระเนตรเบื่องขาก็เขม่นอยู่ริบ ๆ
ทันใดที่พระนางเคยปลิดผลก็เผอิญไม่แลเห็น ท้องฟ้าอากาศก็เป็นประหนึ่งว่ามีมืดมิดไปทั่วทุกทิศ
พระนางเธอก็ทรงหลางจิตว่าเหตุไรหนอจึงเป็นอย่างนี้
ชะรอยจะมีเหตุอันใดอันหนึ่งแก่ตัวเราหรือไม่ก็พระเจาลูกทั้งสอง มิฉะนั้นก็พระสวามีเวสสันดรอย่างใดอย่างหนึ่ง

ครั้นทรงคำนึงอย่างนี้แล้วจึงบ้วนน้ำเสด็จกลับแต่ได้มาพบมฤคธราชร้ายทั้งสามที่นอนขวางทางพระนางอยู่ พอนางเสด็จจวนถึง มฤคธราชทั้งสามนั้นก็พร้อมกันลุกขึ้นยืนสกัดขวางทางพระนางไว้พระนางเธอจึงทรงพิโรธว่า เวลาพระอาทิตย์ก็จวนจะตกต่ำอยู่แล้วทั้งพระอาศรมก็ยังอยู่ไกล พระเจ้าลูกทั้งสองกับพระสวามีคงจะคอยเสวยมูลผลอาหารที่เราจะนำไป ป่านนี้พระจอมไชยัตติยาเบศรคงจักปลอบพระราชโอรสติดาผู้หิวโหยอยู่ในบรรณศาลาตั้งหน้าทอดพระเนตรคอยเป็นแน่แท้

พระลูกทั้งสองของเราจักพากันทรงกันแสงด้วยถึงเวลาเสวยแล้ว พระลูกแก้วก็ค้นหาที่คงหิวพระธรรมา หรือไมอย่างนั้น พระเจ้าลูกทั้งสองก็คงจักมาคอยทางแม่เหมือนกับลูกโคอุณที่ชะงะแลหาแม่โค หรือไมอย่างนั้นพระลูกทั้งสองคงยืนคอยแม้อยู่แต่ในอาศรม เหมือนกับหงส์ที่ตกอยู่บนเปือกตมจะนั่น อันหนทางก็ยังอยู่ไกล ทั้งเป็นหนทางน้อยเดินได้แต่ผู้เดียว เราไมอาจจะเสียวลัดให้พญาสัตว์ทั้งสามนี้ได้ เพราะข้างหนทางหนึ่งก็มีสระ อีกข้างหนึ่งก็มีบึง เราจำเป็นจะอ่อนวอนพญาสัตว์ทั้งสามนี้ให้หลีกหนีจากหนทางเรา

ครั้นทรงพระดำริแล้วจึงปลดกระเช้าผลไม้ลงจากพระอังสาแล้วประคองอัญชลีขึ้นอ่อนวอนว่า ขาแด่พญามฤคธราชผู้ทรงฤทธิ์อัน ขอบาทนทั้งสามจงเห็นแก่ความอ่อนวอนของข้าพเจ้าผู้เป็นพระราชธิดาของมนุษย์ ส่วนทานทั้งสามก็เป็นราชบุตรของพญามฤคธราชเหมือนกัน ข้าพเจ้ากับทานทั้งสามชื่อว่าเป็นพี่น้องกันโดยทางธรรม ข้าพเจ้าขอกราบไหว้ท่านทั้งสาม ทานทั้งสามจงกรุณาหลีกหนทางให้ข้าพเจ้า อันข้าพเจ้านี้เป็นอัครมเหสีของพระราชโอรสกรุงศรี ซึ่งถูกขับจากประเทศมาบวชเป็นชีไพร ข้าพเจ้านี้มิได้หมิ่นประมาทพระราชสามี จงรักภักดีต่อพระราชสามีอยู่เสมอเป็นเนืองนิตย์ ขอบาทนทั้งสามจงนิมิตจิตหลีกหนทางให้แก่ข้าพเจ้าด้วย ช่วยให้ข้าพเจ้าได้กลับไปเห็นหน้าลูกทั้งสองศรี คือชาลีและกัณหา ทานทั้งสามก็จึงพากันแสวงหาอาหารตามต้องการเถิด อีกประการหนึ่ง ลูกไม้หัวมันที่ข้าพเจ้าได้มานี้มีอยู่มาก ข้าพเจ้าจะแบ่งให้ทานทั้งสามเสียกึ่งหนึ่ง อีกกึ่งหนึ่งจักนำไปฝากพระลูกทั้งสองและแลผิวขวัญ ขอบาทนทั้งสามจึงรีบฉวยไปหนทางแก่ข้าพเจ้า

เมื่อพระนางอ่อนวอนอยู่อย่างนี้ จนกระทั่งเวลาพระอาทิตย์อัสดงคต พญามฤคธราชทั้งสามนั้นก็จึงพากันละลดหลีกหนทางให้ ในคืนวันนั้นเป็นวันเพ็ญมีพระจันทร์เด่นเต็มดวง พระนางเธอก็ได้เสด็จลงมรรคามาจนกระทั่งถึงที่สุดจกรม เมื่อได้ทรงพบเห็นพระเจ้าลูกทั้งสองในที่ ๆ เคยเห็นมา จึงตรัสว่าเราได้เคยเห็นพระเจ้าลูกทั้งสองพากันยืนคอยต้อนรับอยู่ที่นี้ พอเห็นแม่มาถึงก็พากันวิ่งเข้ารับ แต่วันนี้เหตุไรจึงกลับกลาย เราไม่พบเห็นพระเจ้าลูกทั้งสองเหมือนอย่างที่เคย แม่นี้มีอุปมาเหมือนแม่แพะหรือแม่เนื้อที่ละลูกน้อยไปเที่ยวหากิน หรือเหมือนกับปักษีที่ทิ้งลูกน้อยไปจากรังหรือแม่ราชสีห์ที่พะว้าพะวังอาหาร ละลูกน้อยไว้ในสถานของตนแล้วเที่ยวไปหากินฉะนั้น วันนี้แม่ได้เห็นแต่รอยเท้าของเจ้าทั้งสองกับกองทรายที่เจ้าทั้งสองเคยกองเล่น วันอื่น ๆ แม่ได้เห็นเจ้าทั้งสองชะมุกชะมอมอยู่ด้วยฝุ่นและทราย พอเห็นแม่มาถึงก็พากันวิ่งรับรองขู่ มาวันนี้แม่รู้สึกอ่าวางด้วยไม่เห็นหน้าเจ้าทั้งสอง วันก่อน ๆ เจ้าทั้งสองเคยคอยต้อนรับแม่ผู้กลับมาจากป่า เคยชะงะแลหาแม่เหมือนกับลูกแพะหรือลูกเนื้อทราย อันมีความมุ่งหมายหาแม่ฉะนั้น

แต่วันนี้แม่มิได้เห็นหน้าเจ้าทั้งสองเหมือนแต่ก่อนเลย เห็นแต่ผลมะตูมสุกที่เจ้าทั้งสองเคยอุ้มเล่นมาตกกระเด็นอยู่ในที่นี้ โอ้ลูกทั้งสองของแม่เอ๋ย เวลาที่ฉันทั้งสองเตาของแม่ที่ลูกกัณหาเคยได้ดูดดื่มมาแต่ก่อนก็เต่งเต็มประดุจว่าจะแตก ใครเล่าเวลานี้จะมาคนชายพกแม่เพื่อหาของเล่น และใครเล่าจะมาหาเหย้าถ้ำแม่เสวยนม โอ้ พระอาศรมนี้เมื่อก่อนปรากฏแก่เราเหมือนกับมีมหรสพครึกครื้น มาวันนี้ดูข้างเงียบเหงาที่กระไร เราได้ดูอาศรมแล้วประหนึ่งว่าอาศรมหมุนเวียนเหมือนกับแป้นหมุนขางหม้อ โอ้ โฉนหน้าพระอาศรมนี้จึงมาเป็นเช่นนี้ ทั้งฝูงกาและสุกษณาชาติทั้งหลายก็มีได้ส่งเสียงขันเหมือนวันก่อน หรือว่าลูกในอุทรของแม่ตายเสียแล้วประการใด หรือว่ามีผู้ใดมานำเอาลูกแม่ไปเสียที่อื่น ลูกแม่จึงไม่เห็นปรากฏเหมือนกับในวันก่อน ๆ ๑

เมื่อพระนางเธอทรงพิลาปราพันอยู่ดังนี้แล้ว
ก็เสด็จเข้าไปเฝ้าพระอัครราชกุมารีเสด็จประพาสวังหน้าแล้วถวายบังคม
เมื่อได้เห็นสมเด็จพระอัครราชกุมารีเสด็จประทับนั่งอยู่มีไฉไลทรงพาที ทั้งมิได้เห็นพระชาลีก็ค้นหา
จึงกราบทูลถามว่าข้าแต่พระองค์ทรงพระคุณอันประเสริฐ เหตุไรพระองค์จึงทรงนั่งอยู่เช่นนี้
ทำให้หัวใจของหม่อมฉันหม่นหมองวันนี้หวาด
ทั้งเมื่อเวลาจวนจะใกล้รุ่งวันนี้หม่อมฉันหม่นหมองก็ฝันประหลาดอยู่แล้วพระเจ้าข้า
ในเวลานี้ฝูงนกกาไฟและนกต่าง ๆ ก็มีได้ส่งเสียงขับร้อง
หรือพระเจ้าลูกทั้งสองพี่น้องตายเสียแล้วประการใด ข้าแต่พระเจ้าจอมไตรราชเจ้า
มีสัตว์รายคาบเอาพระเจ้าลูกทั้งสองไปเคี้ยวกินเสียแล้วหรือไหน หรือว่ามีใครนำเอาไปเสียในป่า
หรือในทุ่งกว้างอันสุดที่จะแสวงหา หรือว่าพระองค์ให้พระเจ้าลูกทั้งสองให้เป็นทูตไปเฝ้าพระเจ้าสีฟ้า
หรือพระเจ้าลูกทั้งสองเข้าไปบรรทมอยู่ในอาศรมนี้
หรือว่าพระเจ้าลูกทั้งสองพากันออกไปเที่ยวเล่นในที่อื่น
ขอพระองค์จงตรัสบอกแก่กระหม่อมฉันด้วยเถิด
แม่แต่พระเจ้าและพระหัตถ์พระบาทของพระเจ้าลูกทั้งสอง
ก็มีได้ปรากฏในคลองจักษุของหม่อมฉันหรือหนักที่สุดถึงจะโอบเจี้ยวพระลูกเจ้าทั้งสองของกระหม่อมฉัน
ไปแล้ว ขอพระองค์จงตรัสบอกแก่กระหม่อมฉันด้วยเถิด ฯ

เมื่อพระนางมัทรีทูลอ่อนวอนอยู่สักเท่าไรพระมหากษัตริย์เจ้าก็ได้ตรัสตอบ
นางมัทรีจึงกราบทูลว่า ข้าแต่พระเจ้าเสด็จเสด็จ
ทุกครั้งที่ข้าพระองค์ไม่ตรัสแก่กระหม่อมฉันนี้เป็นทุกข์อันยิ่งใหญ่มากกว่าทุกข์ที่ถูกเนรเทศจากเมือง
ยังมีหน้าข้าทุกข์มิได้เห็นหน้าพระเจ้าลูกทั้งสองอีก
ขอพระองค์อย่าทรงทรมานกระหม่อมฉันให้ลำบากหัวใจเช่นนี้เลย
หัวใจของกระหม่อมฉันเวลานี้เหมือนกับถูกไฟจี้
การที่พระองค์ทรงนั่งอยู่อย่างนี้ทำให้กระหม่อมฉันลำบากหัวใจยิ่งนัก
การที่พระองค์ทรงทำอย่างนี้เหมือนกับคนที่ตกต้นไม้แล้วมีผู้ตีซ้ำอีก
หัวใจของกระหม่อมฉันเวลานี้รู้สึกชอกช้ำเหมือนกับถูกลูกศร
หัวใจของกระหม่อมฉันเวลานี้เรารอนยิ่งนักในการที่ไม่ได้เห็นพระลูกทั้งสอง
กระหม่อมฉันขอกราบทูลให้ทรงทราบว่ ถ้ากระหม่อมฉันไม่ได้เห็นหน้าลูกในคืนนี้
หรือพระองค์ไม่ตรัสกับหม่อมฉันในคืนนี้แล้ว ข้าขึ้นพระองค์ก็จะเห็นซากศพของกระหม่อมฉันแน่

ลำดับนั้น
พระมหากษัตริย์เจ้าจึงทรงพระดำริว่าจำเราจักห้ามความโศกพระนางด้วยความหึงหวงจึงจะได้
ครั้นทรงพระดำริแล้วจึงตรัสว่า ดูก่อนมัทรีผู้มีรูปสวย
อันในป่าหิมพานตี้ย่อมมีนายพรานและดาบสหรือวิทายาทรเป็นอันมาก
หากเจ้าไปทำอะไรในป่าก็ไม่มีการจะรู้เห็น เจ้าออกไปแต่เขาเป็นอย่างไรจึงกลับมาจนคำมืดเช่นนี้
นี่แน่แม่มัทรี ธรรมดาหญิงที่ทิ้งลูกหนีไปป่าเขาจะมีสามีหรือไม่มีก็ตามเขาไม่ทำอย่างนี้
ตัวเจ้าเหตุไรจึงทำเป็นไม่มีห้วงลูกหวงผัวบางเลย ที่ถูกเขาควรจะนึกถึงลูกบางไม่นึกถึงผัวก็ช่างเถิด
แต่นี้สืบเขาป่าแต่เขาจนกระทั่งกลางคืนจึงกลับมา ยากที่เราจะเข้าใจว่าเจ้าไปทำอะไร
เมื่อเจ้ามีขอแก้ไขอย่างไรจงว่ามาอย่าได้ช้า ฯ

เมื่อพระนางมัทรีได้ทรงสดับพระวาจาอันเสียดแทงพระหทัยเช่นนี้ จึงกราบทูลว่า
พระองค์มิได้ยินเสียงราชสีห์เสือโคร่ง สัตว์สี่เท้าสองเท้าและนกอันบันลือร้องในตอนเย็นนี้บ้างหรือนั้น
นั่นแหละคืออันตรายที่ทำให้กระหม่อมฉันกลับมาแต่ยังวันไม่ได้
ในเวลาที่กระหม่อมฉันไปแสวงหาลูกไม่หวั่นหน้หนักกิจดำรงขึ้นหลายประการ คือเสียมก็หลุดมือ
กระชากก็หลุดจากบ่า และในป่านั้นกระหม่อมฉันรู้สึกหวาดกลัวจนตัวสั่นขวัญหาย
ได้ไหววอนเทพเจ้าทั้งหลายให้ช่วยคุ้มครองพระองค์กับพระเจ้าลูกที่อยู่ข้างหลัง
แล้วกระหม่อมฉันได้นึกถึงความผิดร้ายในคืนนี้จึงตั้งใจจะกลับมาเร็ว
ในกาลนั้นตาของกระหม่อมฉันก็เขม่นอยู่ริบ ๆ ทั้งรู้สึกพร่าพร่าวแลเห็นต้นไม้แปลกไปกว่าเดิม

คือต้นไม้ที่เคยผลิผลก็แลเห็นเป็นไม้ไม่มีผล ส่วนต้นไม้ที่ไม่มีผลก็กลับแลเห็นเป็นไม้มีผล
กระหม่อมฉันจึงเที่ยวหาผลไม้ได้โดยลำบากนัก พอแสวงหาได้แล้วก็รีบกลับมา
ครั้นมาถึงช่องเขาก็มีสัตว์ร้ายสามตัว คือราชสีห์ เสือโคร่ง เสือเหลือง
มานอนขวางทางกระหม่อมฉันอยู่ กระหม่อมฉันไม่รู้ที่จะหลีกเลี่ยงไปทางไหน
ได้กราบไหว้อ้อนวอนต่อสัตว์ทั้งสามอยู่จนกระทั่งพลบค่ำสัตว์ร้ายทั้งสามนั้นจึงหลีกทางให้กระหม่อมฉัน
กระหม่อมฉันได้รับเดินเป็นวังมาจนกระทั่งถึงอาศรมศาลาที่นี้
เหตุที่กระหม่อมฉันไปเข้ากลับมาถึงในเวลากลางคืนอยู่อย่างนี้แหละพระเจ้าข้า ๒
ส่วนพระมหากษัตริย์เจ้าเมื่อพระนางมัทรีกราบทูลชี้แจงอย่างนี้แล้วก็มีใต๋ยตอบประการใด
ทรงนิ่งอยู่จนตลอดราตรี

ฝ่ายพระนางมัทรีก็ได้แต่ทรงโศก ร่ำร้องปรับทุกข์ไปตามประสาหญิงด้วยถ้อยคำต่าง ๆ
ว่าตัวเราไม่เคยประมาทต่อพระราชสามีเลย ได้ตั้งใจปฏิบัติพระราชสามีเป็นอย่างดีเหมือนศิษย์ปฏิบัติอาจารย์
ได้เที่ยวแสวงหาผลไม้มาถวายพระสามีแลพระลูกทั้งสองทุกวันมา โอพระลูกเอ๋ย
นี่แน่ะขมิ้นแมบดไว้สำหรับใช้เวลาเจ้าทั้งสองอาบน้ำ โอเนื้ผลมะตูมสุกที่เจ้าทั้งสองเคยเล่น
นี่ก็เงี้ยวฝักบัวที่แม่หามาไว้ นี่ก็ลูกกระจันอันมีรสหวานเหมือนน้ำผึ้ง ข้าแต่พระองค์ผู้เป็นที่พึ่งของกระหม่อมฉัน
ขอพระองค์โปรดเรียกพระลูกทั้งสองมาเสวยลูกไม้หัวมันเถิด
ขอพระองค์จงประทานดอกไม้ประพุกแก่พอลิพรานดอกไม้โกมุทแก่แม่กัณหา
ให้พระเจ้าลูกทั้งสองประดับประดาแล้วพอรุ่งเช้าให้ทอดพระเนตร
ขอพระปิ่นเกษรจงเรียกพระเจ้าลูกทั้งสองให้ตื่นจากบรรทมเถิด ข้าแต่พระองค์ผู้ประเสริฐกว่าพลโยธี
เราทั้งสองก็ยอมมีสุขทุกข์เสมอกันได้ถูกขับจากพระนครมาด้วยกัน
สมควรที่พระองค์จะทรงพระกรุณาแก่กระหม่อมฉันบางอย่าทรงให้กระหม่อมฉันลำบากใจนักเลยพระเจ้าข้า
หรือว่าขามัทรีมีบาปกรรมได้กระทำมา
ได้เคยดวาทสมณพราหมณ์ว่าขอให้ท่านพลัดพรากจากพระลูกทั้งสองไปไว้ในปางก่อนหรืออย่างไร
วันนี้กระหม่อมฉันถึงพลัดพรากจากพระลูกทั้งสอง ๒

เมื่อพระนางเธอไม่ได้รับคำตอบจากพระราชสามีอย่างนี้แล้ว
ก็ถวายบังคมลาออกเที่ยวแสวงหาพระลูกเจ้าทั้งสองในที่ต่าง ๆ
เมื่อพระนางเจ้าไปถึงต้นไม้ที่พระเจ้าลูกทั้งสองเคยเล่นอยู่แต่ก่อนมา
พระนางเจ้าก็ทรงปริเทวนาร่ำพันเพอတွ ๑
จนกระทั่งหม่นเนื้อและนกได้ตกใจกลัวด้วยเสียงผีพระบาทและเสียงร่ำร้องของพระนางเธอ
เมื่อพระนางเธอได้ทอดพระเนตรเห็นของเล่น คือตุ๊กตารูปเนื้อทรายตัวเล็ก ๆ รูปกระต่าย รูปนกเค้า
รูปชะมด รูปหงส์ รูปนกกระเรียน รูปนกยูง ซึ่งพระลูกทั้งสองได้เคยเล่นมาในกาลก่อน
พระนางเจ้าก็ยิ่งทรงสะท้านอวรณ์ถึงซึ่งพระเจ้าลูกทั้งสอง

แล้วพระนางเจ้าจึงวิ่งกลับไปสู่พระอาศรมแล้วกลับออกมาจากพระอาศรมไปเที่ยวแสวงหาตามนานาสถ
าน มีสระโบกขรณีเป็นต้น แลวกลับมากราบทูลพระมหาสัตว์อีก
เมื่อทรงเห็นพระมหาสัตว์ประทับนั่งอยู่อีกเหมือนแต่ก่อน จึงกราบทูลตัดพ้อต่อว่า
ว่าเหตุไรพระองค์จึงไม่ทรงดักน้ำ ผาพื้น ก่อไฟไว้เหมือนวันก่อน ๑
มาทรงนั่งนิ่งอยู่เหมือนอย่างนี้ทำไม ข้าแต่พระเวสสันดรเจ้าผู้เป็นที่รักของกระหม่อมฉันอย่างยิ่ง
ไม่มีผู้ใดจะเป็นที่รักของกระหม่อมฉันยิ่งไปกว่าพระองค์เลย วันก่อน ๑
เวลากระหม่อมฉันกลับมาเห็นพระพักตร์ของพระองค์แล้วก็หายเหน็ดเหนื่อยทุกข
แต่วันนี้กระหม่อมฉันยิ่งทุกข์ร้อนขึ้นอีก ในการที่พระองค์ไม่ทรงจำนรรจำกับกระหม่อมฉัน
ทั้งไม่ได้เห็นหน้าของพระลูกเจ้าทั้งสอง เมื่อพระนางเธอเห็นพระมหาสัตว์เจ้าทรงนั่งอยู่
ก็ทรงโศกเศร้าเป็นกำลังตั้งประหนึ่งว่ามีลูกศรมาเสียบทรวง มีพระกายสะทกสะท้านปานแม่ไก่ถูกตี
ได้ถวายอัญชลีแล้วออกเที่ยวตามหาพระลูกเจ้าทั้งสองอีก

เมื่อไม่ทรงพบเห็นในที่ใด ๆ จึงกลับมาทูลอ้อนวอนถามพระมหาสัตว์เจ้าอีก
ฝ่ายพระมหาสัตว์เจ้าก็ไม่ตรัสประการใด
พระนางเธอได้เที่ยวแสวงหาพระเจ้าลูกทั้งสองวกไปเวียนมารอบขอบเขตพระบรรณศาลาอยู่ตลอดราตรี

รี ถ้าจะคลี่คลายหนทางทรงออกไปก็ได้ถึง ๑๕ โยชน์โดยคณา
พอลิณราตรีแล้วพระนางเจาก็กลับไปเฝ้าพระมหาสัตว์เจาก็ ทรงร้องให้รำพันด้วยประการต่าง ๆ
แล้วทรงยกย่องพระบาทว่าจะออกเที่ยวแสวงหาอีก
แต่พอตีพระนางเจ้าได้สิ้นพระสติสัมปฤติล้มสลบลงที่พื้นปฐชาติต่อหน้าพระที่นั่งของพระเวสสันดรราช
าณี ฯ

ในขณะนั้นพระเวสสันดรราชภาณีทรงตกพระทัยว่า
พระมัทรีสิ้นพระชนม์ชีพแล้วทรงตระหนกตกประหม่า
จุนมีพระกายสั่นสะท้านด้วยความโศกศัลย์อันแรงกล้า ออกพระโอษฐ์ว่า
เจ้ามัทรีไม่ควรจะมาตายในที่เช่นนี้เลย ถ้าเจาตายอยู่ในกรุงสีพีก็จะได้มีการถวายเพลิงเป็นการใหญ่
ประชาชนและกษัตริย์ทั้งสอประเทศก็จะได้อวยสัการะพิเศษพระศพของเจา
ครั้นออกพระโอษฐ์อย่างนี้แล้ว จึงรีบเสด็จจากพระบรรณศาลา
เพื่อทรงตรวจดูว่าพระนางสิ้นพระชนม์แล้วจริงหรือ
เมื่อทรงวางพระหัตถ์เบื้องขวาลงที่พระทรวงของพระนาง
ก็ทรงทราบว่พระนางยังทรงพระชนม์อยู่เพราะพระทรวงยังอุ่นอยู่
จึงรีบไปหยิบเอาพระเตาลงมาชนพระเศียรของพระนางขึ้นวางบนพระเพล
เทน้าออกจากพระตำราตรตัวพระนางให้เบียดชุม แล้วทรงวิกนาลูบพระพักตร์และทรวงของพระนาง
ฝ่ายพระนางมัทรีก็ทรงไต่สติสัมปฤติขึ้นมา
แล้วเคลื่อนพระองค์ลงจากพระเพลขึ้นถวายเป็นคมทูลถามว่า พระเจ้าลูกทั้งสองอยู่ที่ไหนพระเจ้าข้า ฯ

ก็แลนับแต่พระเวสสันดรได้ทรงบรรพชามาถึง ๗ เดือนแล้ว
ยังไม่เคยแตะต้องพระกายของพระนางเลย
เพ็งใจมาแต่ต้องในคราวนี้ด้วยความเศร้าโศกอันแรงกล้าเท่านั้น
ครั้นพระนางมัทรีทูลถามถึงพระลูกทั้งสอง จึงตรัสตอบว่า ดูก่อนมัทรี
พระเจ้าลูกทั้งสองนั้นเราได้ให้แก่พราหมณาจารย์ไปเสียแต่เวลานี้แล้ว
ขอเจ้าจงทรงผ่องแผ้วอนุโมทนาต่อท่านบารมีของเราเถิด พระนางมัทรีกราบทูลว่า
เหตุไรพระองค์จึงไม่ตรัสบอกกระหม่อมฉันเสียในเวลาคี่นี้เล่า ดูก่อนมัทรี
เพราะเราเห็นว่าถ้าเราจะบอกแต่เดิมทีก็กลัวเจ้าจะหัวในแตกตายด้วยความเสียใจ เพราะฉะนั้น
ขอเจ้าอนุโมทนาในเวลานี้เถิด

พระนางมัทรีจึงกราบทูลว่า ข้าแต่พระองค์ผู้ประเสริฐ กระหม่อมฉันขออนุโมทนาปุตตทานอันอุดมของพระองค์
ขอพระองค์จงทรงทำพระหฤทัยผ่องใส ให้พระองค์ได้ทรงบำเพ็ญทานบารมียิ่ง ๆ ขึ้นไปเถิด
เมื่อคนทั้งหลายตกอยู่ในอำนาจของความตระหนี่เหนียวแน่น
พระองค์ผู้ทำแวนแควนสีพีให้เจริญได้ทรงพระราชทานซึ่งพระเจ้าลูกทั้งสองให้เป็นทานแก่พราหมณาจารย์แล้ว
จัดว่าเป็นทานอันประเสริฐของพระองค์ ฯ ลังคือนั้นพระเวสสันดรจึงตรัสว่า ดูก่อนมัทรี ถ้าเราไม่มีใจเลื่อมใสยินดีแล้ว
อัศจรรย์ต่าง ๆ ก็ไม่เกิดมี คือแผ่นดินไหว ฟ้าก็ร้อง ภูเขาก็สะท้านเหมือนกับจะถล่มเป็นทิวาศรราย

พระคันถรจนจารย์จึงสังวรณนาการไว้ว่าอัศจรรย์ต่าง ๆ
นั่นคือเทพเจ้าทั้งสองหมู่ที่สิงอยู่ในนารทบรรพต ก็ได้อนุโมทนาต่อปุตตทานของพระเวสสันดรอยู่ที่ประดูิมานแห่งตน
ๆ มิใช่แต่เท่านั้น พระอินทร์ พระพรหม ท้าวปชาบดี พระจันทร์เทพบุตร พระยม ท้าวเวสสุวรรณ เทพเจ้าแห่งดาวดึงส์
มีพระอินทร์เป็นหัวหน้า และเทพเจ้าทวาราศีก็มีใจยินดีอนุโมทนาต่อปุตตทานของพระเวสสันดรขึ้นพร้อมกันว่า
ข้าแต่พระเวสสันดรเจา ทานที่พระองค์ทรงบำเพ็ญนี้เป็นทานอันอุดม เป็นอันพระองค์ทรงบำเพ็ญแล้วเป็นอย่างดี
ฝ่ายพระนางมัทรีผู้เป็นพระราชบุตรมียศก็เปล่งสุนทรอนุโมทนาต่อปุตตทานอันอุดมของพระเวสสันดรบรมราชสวามี
ก็มี ณ กาลบัดนั้น จบเรื่องพระเวสสันดรกัณฑ์มัทรีแต่เท่านี้

เอร์ ก็มีด้วยประการฉะนี้ ฯ

ขอขอบคุณ www.geocities.com/

๐๐ รางวัลชีวิต
ชัยภูาภรณ รักษณาเวช๐๐

พระพุทธรองค์
ทานทรงสอนเรื่องเวรกรรม
คนไหนใครทำ
กรรมเคยก่อเอาไว้
ก่อนนั้น
เคยทำกรรมไวชาดีได้
ชาตินี้ต้องได้
รับกรรมที่ทำก่อนนั้น

ตัวฉันคงทำ
แต่กรรมชั่วอยู่เสมอ
ชาตินี้จึงเจอ
เวรกรรมเก่าเขาซ่อนผูกพัน
ปวดร้าว
ตรอมตรมขึ้นขมोनันต์
ทำดีสารพัน
รางวัลที่ได้ก็คือเคราะห์กรรม

โธเอ๋ย พระเจ้าไม่เคยปราณี
ในชาตินี้
ทำดีไม่เคยก่อกรรม
หวังให้ ผลบุญได้น้อมนำ
ลงเวรที่เคยทำ
แต่ชาติปางก่อน

สิบนิ้วประนม
สวดมนต์พรำบนบูชา
กุศลทำมา
จงนำข้าสืเนวรดงวรณ
หากแม ชีวีสินลับดับมรณ
เวรกรรม ทุกชาติก่อน
บรรเทาผ่นผอน
อย่าตามซ้ำเลย

